

vIII

Ogólne Zebranie Administracyjne

Sprawozdanie sekretarza generalnego

prof. dra Kazimierza Michałowskiego

za czas od 23 listopada 1951 r. do 31 grudnia 1952 roku

Okres sprawozdawczy zamyka czterdziestopięcioletnią działalność Towarzystwa Naukowego Warszawskiego i przebiega w całości pod znakiem przejmowania agend i czynności Towarzystwa przez Polską Akademię Nauk.

W okresie tym zmarli następujący członkowie Towarzystwa: Adam-czeski Stanisław, Baley Stefan, Bodniak Stanisław, Czarnocki Jan, Drew-nowski Kazimierz, Gerner Klemens, Gromadzki Henryk, Konopczyński Władysław, Makowiecki Tadeusz, Mościcki Henryk, Niemcewicz Lech, Płużański Stanisław, Rapall Noyes George, Rauszer Zdzisław, Szmurło Jan, Szykowski Marian.

Praca naukowa Towarzystwa, dokonująca się na posiedzeniach wydziałów, sekcji i komisji, zakończyła się — stosownie do porozumienia z P. A. N. — w dniu 30.VI.1952 r.

Posiadała ona przebieg następujący:

Na Wydziale I odbyło się 6 zebrań naukowych ogólnowydziałowych z 7 referatami.

Oprócz tego Wydział zorganizował jedno publiczne zebranie ogólne Towarzystwa w dniu 27.III.52 w celu uczczenia rocznicy Avicenny i Leonarda da Vinci.

Referaty wygłosili członkowie Wydziału: M. Brahmer o Leonardzie, A. Zajączkowski o Avicennie.

Komisja Językowa odbyła 5 posiedzeń naukowych, na których przedstawiono 6 referatów.

Komisja Filologii Nowożytnej — 9 posiedzeń z 10 referatami.

Komisja do Badań nad Historią Literatury i Oświaty w Polsce — 7 posiedzeń z 7 referatami.

Komisja Orientalistyczna — 6 posiedzeń z 6 referatami.

Na Wydziale II odbyły się 3 zebrania naukowe ogólnowydziałowe z 6 referatami.

Sekcja Nauk Prawniczych i Ekonomicznych odbyła 2 posiedzenia z 2 referatami.

Komisja Historii Sztuki i Kultury — 5 posiedzeń z 6 referatami.

Komisja Atlasu Historycznego — 1 posiedzenie z 4 referatami.

Wydział III w okresie sprawozdawczym nie zbierał się.

Na Wydziale IV odbyły się 2 zebrania naukowe z 4 referatami.

Na Wydziale V odbyły się 3 posiedzenia z 7 referatami.

Na Wydziale VI, którego działalność rozwijała się w 4 komisjach, odbyło się 20 posiedzeń naukowych z 23 referatami.

Ogółem odbyło się więc 70 posiedzeń naukowych, na których wygłoszono 90 referatów.

Jak wynika z tego sumarycznego zestawienia, obejmującego tylko okres półroczny, prace naukowe Towarzystwa, pomimo szeregu zadań organizacyjnych związanych z przejściem na inny etap pracy w ramach P. A. N., nie tylko nie uległy zahamowaniu, lecz przeciwnie — znacznie przybrały na sile w porównaniu z rokiem ubiegłym, w szczególności na Wydziale VI Nauk Technicznych.

Działalność wydawnicza Towarzystwa w okresie sprawozdawczym wyraża się 22 pozycjami o łącznej ilości 3991 stron druku. Z ważniejszych pozycji wymienić należy sprawozdania wydziałów: III (lata 1949-1951), IV i VI, tomy I, V i VI „Journal of Juristic Papyrology“ oraz „Rozmyślanie tzw. Przemyskie“ — fotograficzna podobizna czcigodnego zabytku naszego piśmiennictwa z XV wieku, str. XX + 852. Wydawnictwo to, zainicjowane przez czł. J. Krzyżanowskiego i opracowane przez czł. S. Wierczyńskiego, stanowi godne zamknięcie serii wydawnictw Towarzystwa.

W planie wydawniczym na r. 1952 zgłoszono oprócz wymienionych jeszcze 7 prac, referowanych na wydziałach i komisjach. Szereg przyczyn, przeważnie natury technicznej, uniemożliwił ich wydanie wcześniejsze. W myśl umowy z T. N. W. realizację tych pozycji przejęła w roku 1953 w ramach budżetu P. A. N.

W zakresie wymiany wydawnictw Towarzystwo otrzymało 2101 egzemplarzy (w tym z zagranicy 1501 egzemplarzy), rozesłało zaś 4006 egzemplarzy (w tym bezpłatnie członkom i innym osobom 1898 egz.). Liczba punktów wymiennych, do których Towarzystwo wysyłało swe wydawnictwa, wzrosła do 415.

Z działalności naukowej zakładów na pierwszym miejscu wymienić należy — jak zwykle — prace Biblioteki Centralnej pod kierownictwem członka Juliana Krzyżanowskiego. Uzupełnianie księgozbioru dokonywało się drogą wymiany wydawnictw, kupna i darów. W okresie sprawozdawczym otrzymano z wymiany 2928 vol. M. in. większą przesyłkę otrzymano z Polskiej Akademii Umiejętności, uzupełniając w znacznym stopniu braki w posiadanych przez Bibliotekę polskich wydawnictwach seryjnych i zbiorowych. Zakupiono 180 vol. (przeważnie dzieła z zakresu marksizmu-leninizmu, encyklopedie i słowniki). Oprawiono 80 vol. wydawnictw ciągłych. Udostępnianie księgozbioru w dalszym ciągu utrudniał brak oddzielnego lokalu dla czytelników. Pomimo tego zanotowano 1030 odwiedzin czytelników, którym w wielu wypadkach książki wypożyczono. Liczba książek wykorzystanych wynosi 1074 dzieła w 1927 vol. Przeprowadzono dwukrotnie inwentaryzację majątku Biblioteki na dzień 30.VI.1952 i 29.XII.1952 r. jako wstępny etap do przekazania jej władzom P. A. N. Ponadto odtworzono dla celów zdawczo-odbiorczych inwentarz przedwojennej części księgozbioru. Założono też inwentarz dla druków zwartych — nabytków powojennych. Ogółem zainwentaryzowano 16 486 pozycji. Sporządzono spis dubletów i druków zbędnych. W dalszym ciągu trwały prace nad katalogami zawartości wydawnictw zbiorowych i seryjnych i nad przepisywaniem na karty katalogowe znormalizowane prowizorycznych kartotek wydawnictw ciągłych polskich i obcych.

Gabinet Filologiczny im. Gabriela Korbuta kontynuował prace badaw-

cze również pod kierunkiem członka Juliana Krzyżanowskiego, żywo współpracując z Państwowym Instytutem Wydawniczym, „Czytelnikiem“ i „Książką i Wiedzą“. W ramach prac specjalnych dokonano zestawienia 69 wariantów pieśni ludowych dla prof. Kempinena (Finlandia) oraz przygotowano materiały do wystawy Jana Kochanowskiego w Czarnolesie.

Archiwum Elizy Orzeszkowej pod kierownictwem członka J. Krzyżanowskiego nadal przygotowywało materiały do zbiorowego, pełnego wydania dzieł Orzeszkowej oraz do 10-tomowego pełnego wydania „Listów“. Publikacja ta, oparta na pracach przeprowadzonych przez Archiwum, ma otrzymać kontynuację w Polskiej Akademii Nauk.

Pracownia Foto-naukowa wykonała 6658 powiększeń, 3407 negatywów, 3220 odbitek stykowych oraz uporządkowała całkowicie archiwum negatywów i katalog.

Zakład Bibliografii Historii Polski pod kierownictwem członka T. Mantuffla kontynuował prace redakcyjne II tomu Bibliografii oraz przeprowadził dwie korekty tomu I, drukującego się w Krakowie.

Komisja Atlasu Historycznego pod kierunkiem członka Stanisława Arnolda skoncentrowała swe wysiłki na ostatecznym wykończeniu do druku mapy woj. płockiego w XVI w., projektując przystąpienie do sporządzenia czystorysów na 1953 r.

Gabinet Antropologiczny, którym kierował członek Bolesław Rosiński, został ponownie przeniesiony w okresie sprawozdawczym do lokalu przy ul. Narbutta 20. Kontynuując swe prace naukowe Gabinet jednocześnie skupił wysiłki w kierunku uporządkowania zbiorów.

Gabinet Matematyczny, którym kierował wiceprezes Towarzystwa Kazimierz Kuratowski, został z dniem 1.XII.1952 przejęty przez Państwowy Instytut Matematyczny.

Pracownia Dokumentacyjno-naukoznawcza pod kierunkiem członka Stefana L. Zaleskiego kontynuowała prace bibliograficzne i gromadziła źródłowe materiały naukoznawcze, jednocześnie uzupełniając i opracowując księgozbiór.

Zarząd Towarzystwa odbył ogółem 9 posiedzeń, Prezydium — 15 posiedzeń.

Ogółem w bieżącym roku sprawozdawczym Towarzystwo zatrudniało 30 pracowników naukowych i 17 pracowników administracyjnych (umysłowych), nie podwyższyło zatem ilości etatów w stosunku do roku poprzedniego. Oprócz prac bieżących Biuro Towarzystwa przeprowadziło pełną inwentaryzację majątku ruchomego i nieruchomego na dzień 30.VI.52 i 31.XII.52.

Od dnia 1.I.1952 r. Towarzystwo administrowało Domem Pracy Twórczej w Mądralinie, przejętym od b. Kasy im. Mianowskiego. W Mądralinie w ciągu roku 598 pracowników naukowych znalazło warunki sprzyjające pracy naukowej i podtrzymaniu zdrowia.

Z inicjatywy Rady Miejskowej przy T. N. W. pracownicy podjęli i zrealizowali zobowiązania dla uczczenia urodzin prezydenta Bieruta, Święta 1 Maja i XIX Zjazdu KPZR oraz brali czynny udział w akcji odgruzowania w Miesiącu Odbudowy Stolicy.

Z okazji Święta Kobiet, 1 Maja, 22 Lipca i Rocznicy Rewolucji Październikowej wyróżniono pracowników premiami pieniężnymi i nagrodami.

Na życzenie P. A. N. wszystkim pracownikom wypowiedziano pracę w dniu 30.IX.1952 r. na koniec okresu sprawozdawczego. Zarząd Towa-

rzystwa — nawiązując do swej uchwały z 29 września 1951 r. w sprawie losu pracowników T. N. W. — uzyskał od władz P. A. N. zapewnienie, że wszyscy pracownicy naukowcy i administracyjni T. N. W. otrzymają pracę w P. A. N. z dniem 1.I.1953 na zasadzie niezmienionych warunków uposażenia i przy zachowaniu ciągłości pracy.

Podkreślić należy, że w okresie sprawozdawczym część pracowników Towarzystwa, będąc jeszcze na etatach T. N. W., już podjęła pracę na rzecz P. A. N.

Zaprzestając swej działalności Zarząd wyraził podziękowanie wszystkim pracownikom za długoletnią współpracę.

Cenne dary książkowe ofiarowali Bibliotece Centralnej: W. Sierpiński, W. Wiśniewski, L. Zembrzusi oraz Państwowe Muzeum Zoologiczne (ogółem 38 vol.). Gabinet Filologiczny im. Korbuta i Archiwum Orzeszkowej otrzymały 379 książek i rękopisów od 22 ofiarodawców.

Budżet Towarzystwa oparty był na subwencjach w wysokości 1 038 284 zł, na dochodach własnych w wysokości 269 454,19 zł, oraz saldzie 396 188 62 zł, czyli łącznie wyrażał się kwotą 1 703 926 zł 81 gr.

Z dniem 31 grudnia 1952 r. za kadencji Prezesa W. Sierpińskiego i Sekretarza Generalnego K. Michałowskiego Towarzystwo Naukowe Warszawskie zaprzestało swej działalności, stosując się do uchwały Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 1952 r. Uchwała ta stanowi, co następuje:

Urząd Rady Ministrów.

P. Rz. 1230/52.